

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

[Redacted]

Datum

15 september 2023

Referentie

[Redacted]

Bijlagen

1. NAV
2. Brief EK
3. Verslag
4. Wetsvoorstel

Intern OCW afgestemd
PO, VO

nota

Nota naar aanleiding van het verslag EK – Tijdelijke wet
tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs

Aanleiding

Woensdag 13 september jl. hebben wij het concept verslag ontvangen van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Eerste Kamer over het voorstel tot Tijdelijke wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs. Er zijn vragen gesteld door de fracties van GroenLinks-PvdA, D66 en JA21. Deze vragen zijn in de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag beantwoord.

De Eerste Kamer heeft gevraagd uiterlijk woensdag 20 september de nota naar aanleiding van het verslag te ontvangen. In dat geval acht de commissie het wetsvoorstel gereed voor plenaire behandeling op dinsdag 26 september aanstaande. Om deze reden vragen wij u maandag 18 september uw reactie te geven op de nota naar aanleiding van het verslag.

Op 15 september zal de Eerste Kamer het definitieve verslag vaststellen. Mochten in dat verslag ten opzichte van het concept-verslag inhoudelijke wijzigingen zijn doorgevoerd, dan zullen wij u na het weekend een aangepaste versie van de nota naar aanleiding van het verslag voorleggen.

De antwoorden zijn ambtelijk afgestemd met JenV.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de beantwoording van de vragen in de nota naar aanleiding van het verslag door ondertekening van de volgende stukken:
 - Nota naar aanleiding van het verslag Eerste Kamer;
 - Aanbiedingsbrief voorzitter EK.

Kernpunten

De vragen van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben betrekking op een aantal onderwerpen. Hieronder treft u een globale aanduiding van die onderwerpen en een verkorte weergave van de gestelde vraag. Tevens is daarbij de strekking van de gegeven antwoorden opgenomen.

Reikwijdte wet en precedentwerking

GroenLinks-PvdA; *Hoe wordt gegarandeerd dat het instrumentarium uit dit wetsvoorstel alleen in geval van nood wordt ingezet en niet ook in andere situaties waarin bijvoorbeeld het lerarentekort knelt:*

- Het voorstel heeft alleen betrekking op nieuwkomers en ziet niet op andere situaties. En ook voor het nieuwkomersonderwijs moeten de instrumenten uit het wetsvoorstel niet langer dan strikt noodzakelijk en alleen daar waar nodig worden ingezet.

Toekomstperspectief nieuwkomersonderwijs

D66: hoe staat het met de voortgang van het beloofde toekomstperspectief en kan daarbij ook worden gekeken naar een andere opzet van de asielketen?

- We zijn al in gesprek met de landelijke vertegenwoordigers van het nieuwkomersonderwijs. In het najaar breiden we dit uit met expertgesprekken in het hele land. In het voorjaar organiseren we een brede gespreksronde met nog meer ervaringsdeskundigen om het beeld compleet te krijgen en oplossingsrichtingen te toetsen. Het toekomstperspectief omvat alleen het onderwijs en niet de bredere vraagstukken in de asielketen.

Systematiek wet

D66: Tot wie richt de aanwijzingsbevoegdheid zich?

- Het ambtshalve besluit richt zich op de eerste plaats tot de bevoegde gezagen. Zij zullen het besluit moeten uitvoeren. Tegelijkertijd ontstaat door het ambtshalve besluit ook een taak voor het college van BenW om een overleg te initiëren en zo nodig een bevoegd gezag aan te wijzen.

JA21: Welk probleem lost de aanwijzingsbevoegdheid op?

- De regering heeft gemeend dat het wetsvoorstel ook instrumentarium moet bevatten voor situaties waarin op lokaal niveau een patstelling bestaat en het niet lukt op basis van vrijwilligheid het onderwijsaanbod in een regio uit te breiden. Hoewel de inzet van dit instrument als het even kan voorkomen zal worden, moet de regering vanuit haar stelselverantwoordelijkheid ook in die situaties kunnen handelen.

JA21: Waarom is de stichting van Tnv niet mogelijk op eigen initiatief?

- In dit antwoord is de lijn gevolgd uit de NAV in de Tweede Kamer. Alleen een melding gaat te veel uit van individuele school en miskent het regionale effect. Tnv's moeten niet te snel ingericht kunnen worden. Met het nu voorgestelde systeem is er meer coördinatie mogelijk en is er altijd een beter zicht op waar en hoe lang er Tnv's bestaan.

JA21: Is de termijn van vier weken om een Tnv in te richten na een ambtshalve besluit voldoende?

- Er gaat een zorgvuldig traject aan het ambtshalve besluit vooraf, onder meer een gesprek met de gemeente. De termijn van vier weken is relatief kort, maar doet ook recht aan de noodsituatie die ten grondslag zal liggen aan het besluit. Daarnaast wordt het besluit alleen genomen als het ook uitvoerbaar geacht kan worden.

JA21: Waarom is de aanwijzingsbevoegdheid in het wetsvoorstel opgenomen. Het probleem zit toch in een gebrek aan docenten en huisvesting?

- De regering heeft een stelselverantwoordelijkheid om een eventuele patstelling op lokaal niveau te kunnen doorbreken. Daarnaast biedt dit wetsvoorstel juist extra ruimte aan scholen zodat zij in staat worden gesteld ondanks allerlei praktische beperkingen de capaciteit toch op te schalen.

JA21: *Waarom heeft de regering gekozen voor een ander stelsel dan bij de Tov?*

- Ten aanzien van de onderwijsinhoud, bevoegdheden en onderwijstijd lijken de Tov en Tnv-stelsels erg op elkaar. Daar is bewust voor gekozen. De bepalingen die niet zijn overgenomen zijn bepalingen die betrekking hadden op de bijzondere situatie van de Oekraïense ontheemden. En verder is er bewust voor gekozen tnv's alleen te laten inrichten na toestemming van de minister in plaats van een meldingssysteem; zoals hiervoor beschreven.

JA21: *Kan de regering reflecteren op het advies van de Raad van State dat de aanwijzingsbevoegdheid niet nodig is en niet uitgaat van vertrouwen?*

- Het wetsvoorstel is na het advies van de Raad van State gewijzigd om tot uitdrukking te brengen dat het uitgangspunt is dat scholen en gemeentebestuur onderling beslissen of de inrichting van een Tnv aangewezen is. Daarnaast is in het wetsvoorstel verankerd dat na verlening van toestemming en na het ambtshalve besluit telkens het regionale overleg moet bepalen hoe het best uitvoering kan worden gegeven aan het besluit van de minister. Daaruit blijkt juist vertrouwen.

GroenLinks-PvdA: *Hoe kijkt de regering aan tegen de extra bestuurlijke druk die door het verplichte jaarlijkse overleg ontstaat?*

- Het wetsvoorstel bevat geen vormvereisten voor het overleg. Juist zodat kan worden aangesloten bij bestaande overlegstructuren en gremia. Daarnaast wordt dit overleg in veel gemeenten al gevoerd.

Asielketen:

JA21: *Kan de regering reflecteren op de hoge asielinstroom en de vergaande maatregelen die in dit wetsvoorstel worden genomen?*

- Het nieuwkomersonderwijs heeft met een aantal uitdagingen te maken waarvan de hoge instroom er een is. Daarnaast zijn de effecten van de hoge instroom niet altijd gelijk verdeeld. Daardoor is het soms onmogelijk om in bepaalde regio's nog voor iedere nieuwkomer een onderwijsplek te organiseren.

JA21: *deelt de regering de mening dat als de wet gemeentelijke taken asielopvang ('Spreidingswet') niet wordt aangenomen de aanwijzingsbevoegdheid ook uit deze wet moet verdwijnen.*

- Het onderhavige wetsvoorstel beoogt een oplossing te bieden voor het onderwijs en staat los van de Spreidingswet.

Grondrechten:

GroenLinks-PvdA: *Is het onderscheid dat dit wetsvoorstel maakt verenigbaar met het recht op onderwijs uit mensenrechtenverdragen.*

- Ja, het recht op onderwijs betekent toegang tot onderwijs en de mogelijkheid om van dat onderwijs effectief profijt te hebben. Dat betekent niet dat iedereen precies hetzelfde onderwijs moet krijgen. Nieuwkomers moeten bijvoorbeeld eerst de taal leren. Deze wet garandeert toegang tot onderwijs en zorgt ervoor dat de minimale basiskwaliteit voor alle nieuwkomers overeind blijft. Daarnaast bevat het wetsvoorstel verschillende waarborgen die moeten voorkomen dat

leerlingen langer dan strikt noodzakelijk zijn aangewezen op een tijdelijke nieuwkomersvoorziening.

Datum

15 september 2023

GroenLinks-PvdA: hoe waardeert de regering het fundamentele onderscheid dat dit wetsvoorstel maakt?

- Het onderscheid dat dit wetsvoorstel maakt is een onderscheid dat normaal gesproken ook bestaat. Nieuwkomers ontvangen onderwijs dat op hun behoeftes is toegesneden. Tegelijkertijd liggen aan het wetsvoorstel moeilijke keuzes ten grondslag. Het is een taak van de landelijke overheid om die te maken. Daarnaast zijn alle inspanningen er altijd op gericht om alle kinderen zo snel mogelijk naar het reguliere (nieuwkomers)onderwijs door te laten stromen. Het wetsvoorstel bevat daartoe ook waarborgen.